

Jernbaneverket – Norsk Jernbanemuseum

**Tilsynsmøte
TILSYNSRAPPORT**

Rapport nr 20-10

JERNBANEVERKET – NORSK JERNBANEMUSEUM TILSYNSRAPPORT

Rapport nr.: 20-10
Saksnr: 10/654 SF63
Dato for tilsynsmøte: 24.11.2010
Foretak: Jernbaneverket – Norsk Jernbanemuseum
Kontaktperson: Ole Gunnar Bakken
Deltakere fra
Statens jernbanetilsyn: Harald Hilton
Erik Borgersen
Katherine Hui

Rapportens innhold

Denne tilsynsrapporten beskriver avvik etter tilsynsmøte med Jernbaneverket – Norsk Jernbanemuseum. Tilsynsmøtet hadde fokus på sikkerhetsstyringssystemet som gjelder for Norsk Jernbanemuseums virksomhet.

Hovedkonklusjon

Jernbaneverket – Norsk Jernbanemuseum har manglende oppfølging av risikoanalyser og de har heller ikke oversikt over personell med oppgaver av betydning for sikkerheten. Dette medfører at de ikke har utarbeidet kompetansekrav og opplæringsplaner for alt personell med oppgaver som har betydning for sikkerheten.

Utarbeidet dato: 21.12.2010
Sign.:

Godkjent dato:
Sign.:

Harald Hilton
Seniorrådgiver

Erik Ø. Johnsen
Direktør

1	Innledning.....	4
2	Dokumentunderlag.....	5
	2.1 Myndighetskrav	5
	2.2 Bedriftsinterne krav.....	5
3	Omfang	5
4	Avvik.....	6
5	Observasjoner	10
6	Andre forhold.....	10
7	Gjennomføring	10
	Vedlegg 1 Dokumentunderlag	11

1 Innledning

Jernbaneverket - Norsk jernbanemuseum fikk lisens og sikkerhets sertifikat i vedtak i vedtak av 30. juni 2009 med varighet til 1. juli 2012.

Formålet med tilsynsmøtet var å avklare hvorvidt jernbaneverket - Norsk Jernbanemuseum gjennomfører sin sikkerhetsstyring og øvrige aktiviteter tilknyttet framføring av museumstog på det nasjonale jernbanenettet i samsvar med krav i eller i medhold av jernbanelovgivningen.

På bakgrunn av tilsynsmøtet er denne tilsynsrapporten utarbeidet.

Rapporten omhandler avvik og observasjoner som er avdekket under tilsynsmøtet.

- AVVIK defineres som mangel på overholdelse av krav fastsatt i eller i medhold av jernbaneloven.
- OBSERVASJON er forhold som ikke omfattes av definisjonen avvik, men som Statens jernbanetilsyn mener det er riktig å påpeke for å ivareta sikkerheten til passasjerer og tredjemann.

Selve avviksforholdet er beskrevet under overskriften "avvik". Statens jernbanetilsyn har ikke etablert en generell ordning for klassifisering av avvik. I henhold til internkontrollprinsippet må virksomheten selv vurdere hvilke forhold som må gis særskilt prioritet.

De identifiserte avvik og observasjoner baserer seg på stikkprøver. Det innebærer at det kan være flere mangler enn det som ble avdekket på møtet.

Statens jernbanetilsyn praktiserer negativ rapportering fra tilsyn. Leseren må derfor ta i betraktning at det er de forhold som er mangelfulle som fokuseres i rapporten og at forhold som er tilfredsstillende ivaretatt normalt ikke omtales.

For avvik pålegges som hovedregel gjennomføring av korrigerende tiltak for å oppfylle de krav som ikke er oppfylt. I særlig alvorlige tilfeller kan Statens jernbanetilsyn pålegge helt eller delvis stans av virksomheten eller tilbakekalle tillatelsen. Dette vil være enkeltvedtak som eventuelt kan påklages til Samferdselsdepartementet. For observasjoner forventer Statens jernbanetilsyn en tilbakemelding om hvilke vurderinger som er gjort og beskrivelse av eventuelle korrigerende tiltak som er gjennomført.

2 Dokumentunderlag

2.1 Myndighetskrav

Følgende lover og forskrifter er benyttet som tilsynsgrunnlag:

- Lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven)
- Lov 3. juni 2005 nr. 34 om varsling, rapportering og undersøkelse av jernbaneulykker og jernbanehendelser m.m. (jernbaneundersøkelsesloven)
- Forskrift 16. desember 2005 nr. 1490 om lisens og sikkerhets sertifikat og om tilgang til å trafikere det nasjonale jernbanenettet, samt om sikkerhetsgodkjenning for å drive infrastruktur (lisensforskriften)
- Forskrift 19. desember 2005 nr. 1621 om krav til jernbanevirksomhet på det nasjonale jernbanenettet (sikkerhetsforskriften).
- Forskrift 31. mars 2006 nr. 379 om varslings- og rapporteringsplikt i forbindelse med jernbaneulykker og jernbanehendelser (varslingsforskriften)
- Forskrift 18. desember 2002 nr. 1678 om krav til helse for personell med arbeidsoppgaver av betydning for trafiksikkerheten ved jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (helsekravforskriften)
- Forskrift 18. desember 2002 nr. 1679 om opplæring av personell med arbeidsoppgaver av betydning for trafiksikkerheten ved jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (opplæringsforskriften)
- Forskrift 31. mars 2006 nr. 378 om offentlige undersøkelser av jernbaneulykker og alvorlige jernbanehendelser m.m. (jernbaneundersøkelsesforskriften).
- Forskrift 29. februar 2008 nr. 240 om togframføring på det nasjonale jernbanenettet (togframføringsforskriften)
- Forskrift 7. februar 2005 nr. 113 om krav til kompetanse og autorisasjon førere av trekraftkjøretøy på det nasjonale jernbanenettet (autorisasjonsforskriften)

2.2 Bedriftsinterne krav

Jernbaneverket – Norsk Jernbanemuseums styrende dokumenter er benyttet ved tilsynsmøte og er listet opp i vedlegg 1.

3 Omfang

Målet med tilsynsmøtet er å avklare hvorvidt Jernbaneverket – Norsk Jernbanemuseum gjennomfører sin sikkerhetsstyring og øvrige aktiviteter tilknyttet drift av museumsjernbane i samsvar med bestemmelser i, eller i medhold av jernbanelovgivningen.

Tilsynet foretok gjennomgang av oversendte dokumenter knyttet til ovennevnte tema i forkant. Avklaringer i forhold til dokumentasjonen ble gjort på tilsynsmøtet.

4 Avvik

Avvik 1

Det er ikke etablert interne bestemmelser for alt personell som utfører arbeid av sikkerhetsmessig betydning.

Avvik fra:

Sikkerhetsforskriften § 4-3 andre ledd

”Jernbanevirksomheten skal ha interne bestemmelser som er nødvendige for at virksomheten drives sikkerhetsmessig forsvarlig og som utfyller krav i eller i medhold av jernbaneloven.”

Revisjonsbevis

1. Det er ikke bestemmelser for alle typer personell som utfører arbeid av sikkerhetsmessig betydning, herunder lokomotivfyrbøtere.
2. STY-3058 omfatter ikke føreropplæring på damplokomotiv og det er heller ikke etablert andre krav knyttet til opplæring på slike lokomotiver.

Avvik 2

Det er ikke gjennomført ledelsens gjennomgang eller interne revisjoner som dekker Jernbaneverket – Norsk Jernbanemuseum.

Avvik fra:

Sikkerhetsforskriften § 4-4

”Jernbanevirksomheten skal systematisk gjennomføre interne revisjoner av sikkerhetsstyringssystemet for å vurdere om det er tilfredsstillende implementert, vedlikeholdt og om det tilfredsstillende krav i eller i medhold av jernbaneloven, samt kravene til sikkerhetsstyringssystem som jernbanevirksomheten har etablert.

Jernbanevirksomhetens ledelse skal regelmessig foreta en gjennomgang av sikkerhetsstyringssystemet for å sikre at det er hensiktsmessig, tilstrekkelig og virker effektivt.”

Revisjonsbevis:

1. Det er ikke planlagt eller gjennomført interne revisjoner.
2. Jernbaneverket – Norsk Jernbanemuseum har ikke vært tema på ledelsens gjennomgang i Jernbaneverkets ledelse.

Avvik 3

Det er mangler ved styring av dokumenter i sikkerhetsstyringssystemet.

Avvik fra:

Sikkerhetsforskriften § 4-5

"Sikkerhetsstyringssystemet skal dokumenteres. Dokumentasjonen skal være gjort tilgjengelig og kjent for alt personell i virksomheten med behov for slik tilgang.

Jernbanevirksomheten skal ha interne bestemmelser om styring og kontroll av dokumentene som inngår i sikkerhetsstyringssystemet. Dokumentasjonen skal være sporbar."

Revisjonsbevis:

1. Dokumentet "Autorisering av eksterne førere til Jernbaneverket" – er ikke et styrt dokument.
2. Oversikt over risikoanalyser er ikke et styrt dokument.
3. STY-3840 henviser til forskrift nr. 100 om kjeleanlegg, som ble opphevet 1. mars 2004.
4. Organisasjonskart og stillingsinstruks stemmer ikke overens (STY-2921, rapporteringslinjen stemmer ikke med organisasjonskartet).
5. STY-5176 er godkjent av Forsyningsdirektør. Denne stillingen framgår ikke lenger av organisasjonskartet. Eierskap til dokumentet og ansvar for oppdatering av dette er uklart.
6. Innholdet i oversendt Power Pointpresentasjon er ikke oppdatert, det ble opplyst at den ikke benyttes

Avvik 4

Resultater av risikoanalyser følges ikke opp systematisk.

Avvik fra:

Sikkerhetsforskriften § 5-3

"Jernbanevirksomheten skal systematisk følge opp forutsetningene for, avgrensingene og resultatene av risikoanalysene."

Revisjonsbevis:

1. Tiltakene som er anbefalt i grovanalysen – kartlegging av risiko knyttet til museumsdrift januar 2006 er ikke fulgt opp. Det er heller ikke etablert handlingsplaner eller lignende dokumenter for en systematisk oppfølging.

Avvik 5

Jernbaneverket – Norsk Jernbanemuseum er ikke organisert slik at ansvar og myndighet framgår klart for alt personell.

Avvik fra:

Sikkerhetsforskriften § 6-1 første ledd

”Jernbanevirksomheten skal være organisert slik at personellens ansvar og myndighet klart framgår”

Revisjonsbevis

1. Organisasjonskart og stillingsinstruks stemmer ikke overens (STY-2921, rapporteringslinjen stemmer ikke med organisasjonskartet).

Avvik 6

Ikke alle ledelses- og ansvarsforhold av betydning for sikkerheten er beskrevet.

Avvik fra:

Sikkerhetsforskriften § 6-1 andre ledd

”Beskrivelse av ledelses- og ansvarsforhold av betydning for sikkerheten skal til enhver tid foreligge”

Revisjonsbevis:

1. STY-5176 er godkjent av Forsyningsdirektør. Denne stillingen framgår ikke lenger av organisasjonskartet.
2. STY-3058 er godkjent av prosesseier. Det kunne ikke redegjøres for hvem som er prosesseier.

Avvik 7

Beredskapen for nødssituasjoner er ikke basert på resultatet av analyser som omfatter Jernbanelinjen - Norsk Jernbanemuseum

Avvik fra:

Sikkerhetsforskriften § 7-1 første ledd

”Jernbanevirksomheten skal ha beredskap for nødssituasjoner. Beredskapen skal være basert på resultatet av analyser og være beskrevet i egne beredskapsplaner”

Revisjonsbevis:

1. Det er ikke utarbeidet beredskapsanalyse som omfatter Jernbanelinjen – Norsk Jernbanemuseum.

Avvik 8

Det mangler opplæringsplaner for personell med arbeidsoppgaver av betydning for sikkerheten.

Avvik fra:

Opplæringsforskriften § 3 første ledd

"Den som driver jernbanevirksomhet skal utarbeide en plan for opplæring av personell med arbeidsoppgaver som nevnt i § 1."

Revisjonsbevis:

1. STY-3058 omfatter ikke føreropplæring på damplokomotiv og det er heller ikke etablert andre krav knyttet til opplæring på slike lokomotiver.

Avvik 9

Damplokomotiv kjøres av en annen enn føreren.

Avvik fra:

Togframføringsforskriften § 6-2 nr. 2

"Ved kjøring av materiell for vedlikehold av infrastruktur, kjøring av museumstog, prøvekjøring og kjøring i forbindelse med berging, kan en annen enn føreren unntaksvis kjøre trekkraftkjøretøyet fra samme førerrom dersom føreren av toget ikke har kompetanse til å kjøre dette trekkraftkjøretøyet."

Revisjonsbevis:

1. Damplokomotiv kjøres regelmessig av "maskinoperatør" som ikke er autorisert som fører.

5 Observasjoner

Det er ingen observasjoner av betydning utover det som er beskrevet i øvrige deler av rapporten.

6 Andre forhold

Det er ikke notert forhold av betydning utover det som er beskrevet i øvrige deler av rapporten.

7 Gjennomføring

Dokumentasjonsgjennomgang : Uke 44, 45 og 46, 2010

Tilsynsmøte : 24.11.2010

Vedlegg 1 Dokumentunderlag

Følgende av Jernbaneverket – Norsk Jernbanemuseums dokumenter er gjennomgått

Dokumenttittel	Dokumentnummer	Dato/rev.nr	Kommentar
Organisasjonskart - overordnet		01.11.2010	
Organisasjonskart – Marked og kommunikasjon		01.11.2010	
Organisasjonskart – Maskinsentralen, Bane		01.11.2010	
Organisasjonskart – Norsk Jernbanemuseum		01.11.2010	
Stillingsbeskrivelse for museumsdirektør NJM	STY-2920	01.05.2008 Rev. 1	
Stillingsbeskrivelse for TU-ansvarlig NJM	STY-2921	01.05.2008 Rev. 3	
Stillingsbeskrivelse for TU-sikkerhetsrådgiver NJM	STY-4405	01.05.2008 Rev. 1	
Stillingsbeskrivelse for TU- Teknisk leder NJM	STY-2922	01.05.2008 Rev. 1	
Generell stillingsbeskrivelse for Leder Trafikkutøverfunksjonen Bane Maskinsentralen Trafikkutøverfunksjonen	STY-4148	10.10.2010 Rev. 4	
Ledelsens gjennomgåelse/ Enhetens gjennomgåelse	STY-0049	26.03.2012 Rev. 3	
Jernbaneverket Norsk Jernbanemuseum som Trafikkutøverenhet TU-A00	STY-3820	19.10.2010 Rev. 3	
Sikkert arbeid i og ved Jernbaneverkets infrastruktur	STY-3117	13.06.2010 Rev. 7	
Instruks for bruk av verneutstyr	STY-3926	13.06.2010 Rev. 3	
Instruks for ferdsel ved Jernbaneverkets infrastruktur	STY-3925	13.12.2009 Rev. 5	
15. Museumstogvirksomhet	STY-5176	13.12.2009 Rev. 0	
Notat til AFO2, foil nr. 28	-	-	
Powerpoint presentasjon AFO	-	-	
Avtale og registrering togpersonale TU-A03	STY-3824	26.11.2008 Rev. 1	
Avtale og registrering togpersonale TU-A03 Vedlegg 1	STY-3825	26.11.2008 Rev. 1	
Krav til avsluttende opplæring før autorisering av førere i Jernbaneverket	STY-3058	10.10.2010 Rev. 6	
Autorisering av eksterne førere til JBV	-	-	

Dokumentering av strekningskunnskap for førere i jernbaneverket	STY-3363	27.10.2010	
Ombordpersonale i museumstog TU-P04	STY-3835	26.11.2008 Rev. 1	
Avtale med interesseorganisasjon ved kjøring av museumstog for Jernbaneverket Norsk Jernbanemuseum sin Trafikkutøverenhet TU-A04	STY-3827	24.06.2009 Rev. 2	
Avtale med interesseorganisasjon ved kjøring av museumstog for Jernbaneverket Norsk Jernbanemuseum sin Trafikkutøverenhet TU-A04 Vedlegg 1	STY-3828	23.06.2009 Rev. 2	
Avtale med interesseorganisasjon ved kjøring av museumstog for Jernbaneverket Norsk Jernbanemuseum sin Trafikkutøverenhet TU-A04 Vedlegg 1	STY-3828	24.06.2009 Rev. 2	
Kompetansekrav til leverandører av vedlikeholdstjenester TU-A08	STY-5329	29.03.2010 Rev. 1	
Kvalifisering av vedlikeholdsenhet – Mantena Grorud verksted	STY-3837	01.03.2008 Rev. 1	
Kvalifisering av vedlikeholdsenhet – jernbanemuseets verksted, Hamar. Vedlikehold av karetttoget	STY-3839	01.03.2008 Rev. 1	
Kvalifisering av vedlikeholdsenhet – jernbanemuseets verksted, Hamar. Vedlikehold av normalsporede damplokomotiver	STY-3840	01.03.2008 Rev. 1	
Kvalifisering av vedlikeholdsenhet – Verksted MiTrans AS	STY-5310	16.02.2010 Rev. 0	
Vedlikehold av rullende materiell		29.06.2010	
Vedlikehold av rullende materiell: Damplokomotiver		26.05.2010	
Vedlikehold av rullende materiell: Vogner		26.05.2010	
Vedlikehold av rullende materiell		29.06.2010	
Personale – Registrering av uønskede hendelser (Synergi)	STY-3833	26.11.2008	
Fritak fra sikkerhetsrelatert tjeneste	STY-2597	09.09.2008 Rev. 2	
Spørreskjema om PASS-hendelser	-	-	
Oppfølging av medarbeider etter feil utførelse av sikkerhetstjenesten – Gjenopptak av tjenesten	STY-0447	09.09.2008 Rev. 4	
Evaluerings ved feil utførelse av sikkerhetstjenesten	-	-	

Oversikt over registrerte hendelser fra 01.07.2009 til 01.11.2010	-	-	
Oversikt over risikoanalyser	-	-	
Samhandling NJM TU-DROPS TU-A05	STY-3829	24.06.2009 Rev. 2	
Bilag 8.5 Varsling av uhell/brann/sabotasje	STY-5094	13.12.2009 Rev. 1	
Prosedyre for Jernbaneverkets Driftsoperative senter	STY-4726	01.09.2008 Rev. 1	
Bilag 8.9 Instruks for bruk av verneutstyr	STY-5094	13.12.2009 Rev. 1	
Bilag 8.15 Instruks for sikker jobb analyse	STY-5094	13.12.2009 Rev. 1	
Bilag 8.15 Instruks for sikker jobb analyse vedlegg 1 sikker jobb analyse	STY-5094	13.12.2009 Rev. 1	
Bilag 8.15 Instruks for sikker jobb analyse vedlegg 2 SJA deltakerliste	STY-5094	13.12.2009 Rev. 1	
Bilag 2.11 Retningslinjer for logging og samtaledisiplin	STY-5085	13.12.2009 Rev. 1	
E-post vedrørende revidert utgave pr. 15.06.2010 av Jernbaneverkets beredskapshåndbok		25.06.2010	
Beredskapshåndboken Grønn del Administrativ	STY-2116	15.06.2010	
Beredskapshåndboken Gul del Operasjonell	STY-2104	15.06.2010	
Beredskapshåndboken Rød del Varsling	STY-2103	15.06.2010	
Fellesbestemmelser for vedlikehold av museumsmateriell	STY-3836	21.10.2010 Rev. 6	Forelagt på tilsynsmøte
Grovanalyse Norsk jernbanemuseet museumsdrift - Kartlegging av risiko knyttet til museumstogdrift	-	20.01.2006	Forelagt på tilsynsmøte
Organisasjonskart	-	-	Forelagt på tilsynsmøte